

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja

Druk nr 457

Warszawa, 27 kwietnia 2012 r.

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o paszach.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Artura Dunina.

(-) Leszek Blanik; (-) Borys Budka; (-) Artur Dunin; (-) Zenon Durka;
(-) Andrzej Gałążewski; (-) Roman Kaczor; (-) Małgorzata Kidawa-Błońska;
(-) Domicela Kopaczewska; (-) Leszek Korzeniowski; (-) Iwona Kozłowska;
(-) Marek Krząkała; (-) Józef Lassota; (-) Dorota Niedziela; (-) Tomasz
Piotr Nowak; (-) Krystyna Poślednia; (-) Wojciech Saługa; (-) Waldemar
Sługocki; (-) Tomasz Smolarz; (-) Wiesław Suchowiejko; (-) Bożena
Szydłowska; (-) Marcin Świącicki; (-) Piotr Tomański; (-) Marek
Wojtkowski; (-) Jerzy Ziętek.

Projekt

USTAWA

z dnia ..... 2012 r.

o zmianie ustawy o paszach

Art. 1. W ustawie z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach (Dz. U. Nr 144, poz. 1045, z późn. zm.¹⁾) art. 65 otrzymuje brzmienie:

„Art. 65. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 15 ust. 1 pkt 4 oraz art. 53 ust. 1 pkt 5 w zakresie dotyczącym art. 15 ust.1 pkt 4, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2013 r.

---

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 144, poz. 899, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, z 2010 r. Nr 47, poz. 278, Nr 60, poz. 372 i Nr 230, poz. 1511 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622.

UZASADNIENIE

Projekt ustawy o zmianie ustawy o paszach ma na celu zmianę przepisu art. 65 w zakresie terminu wejścia w życie zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego. Przedmiotowy projekt przesuwając do dnia 1 stycznia 2017 r. termin wejścia w życie ww. zakazu, który zgodnie z art. 65 ustawy o paszach ma wejść w życie od dnia 1 stycznia 2013 r.

Na ostatnim etapie prac parlamentarnych do ustawy z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach (Dz. U. Nr 144, poz. 1045, z późn. zm.) wprowadzony został zakaz wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych i organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego (art. 15 ust. 1 pkt 4). Zgodnie z art. 65 tej ustawy zakaz ten miał wejść w życie po upływie 2 lat od dnia jej ogłoszenia, tj. od dnia 12 sierpnia 2008 r. Ustawa z dnia 26 czerwca 2008 r. o zmianie ustawy o paszach (Dz. U. Nr 144, poz. 899) zmieniła jednak termin wejścia w życie tego zakazu na dzień 1 stycznia 2013 r.

Kwestie pasz genetycznie zmodyfikowanych i organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego regulują przepisy Unii Europejskiej w zakresie GMO, w szczególności przepisy rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 września 2003 r. w sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy (Dz. Urz. UE L 268 z 18.10.2003, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 32, str. 432).

Rozporządzenie to bardzo precyzyjnie określa zasady udzielania zezwoleń na dopuszczenie do obrotu pasz genetycznie zmodyfikowanych (GM). Zgodnie z tym rozporządzeniem pasze genetycznie zmodyfikowane, przed wprowadzeniem do obrotu muszą zostać poddane szczegółowej procedurze, w trakcie której weryfikowane jest ich bezpieczeństwo dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska naturalnego. Genetycznie zmodyfikowane pasze mogą być wprowadzane do obrotu jedynie wtedy, gdy nie wywierają szkodliwych skutków w tym zakresie (art. 16 ust. 1 lit. a rozporządzenia nr 1829/2003). Na szczeblu Unii Europejskiej opinię w sprawie

bezpieczeństwa produktów GMO opracowuje Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA). Pasze uznane za bezpieczne zostają wpisane do wspólnotowego rejestru zmodyfikowanej żywności i pasz (autoryzacja), prowadzonego przez Komisję Europejską, oraz dopuszczone do wprowadzenia do obrotu w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Należy podkreślić, że inne kraje Unii Europejskiej nie wprowadziły zakazu stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego. Na obszarze Unii Europejskiej jest prowadzony obrót paszami GM uznanymi za bezpieczne w świetle wspólnotowych uregulowań prawnych i wpisanymi do wspólnotowego rejestru żywności i pasz GM. Należy podkreślić, że art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy o paszach w obecnym brzmieniu jest niezgodny z prawodawstwem Unii Europejskiej regulującym kwestie organizmów genetycznie zmodyfikowanych.

Ponadto, zgodnie z zasadą „swobodnego przepływu towarów” zawartą w art. 28 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (dawny art. 23 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską), produkty zatwierdzone zgodnie z procedurami Unii Europejskiej muszą być dopuszczone do obrotu we wszystkich państwach Unii Europejskiej. Realizując zasadę swobodnego przepływu towarów, państwa członkowskie zobowiązane są zagwarantować bezpieczeństwo produktów znajdujących się na rynku. Przepisy rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. UE L 31 z 01.02.2002, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 463, z późn. zm.) umożliwiają, w przypadku zaistnienia uzasadnionej obawy, że pasze pochodzące z Unii Europejskiej lub przywożone z zakładów państw trzecich stwarzają ryzyko dla bezpieczeństwa zdrowia ludzi, zwierząt lub środowiska, zastosowanie procedur zakazujących przywozu lub wprowadzenia do obrotu albo procedur wycofania z obrotu tej paszy.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa pasz i tym samym eliminacji wszelkich bezpośrednich lub pośrednich zagrożeń dla życia i zdrowia ludzi i zwierząt, na

podstawie art. 50 rozporządzenia nr 178/2002 ustanowiony został System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszy (RASFF), obejmujący państwa członkowskie, Komisję Europejską i Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA). W ramach ustanowionego systemu RASFF, w każdym państwie członkowskim wyznaczony został punkt kontaktowy. Jeżeli wystąpi bezpośrednie lub pośrednie niebezpieczeństwo zagrażające zdrowiu ludzi lub zwierząt związane z paszami, informacja o tym fakcie jest natychmiast przekazywana Komisji Europejskiej w ramach systemu wczesnego ostrzegania. Powiadomieniu towarzyszy szczegółowe wyjaśnienie powodów działania podjętego przez właściwe władze państwa członkowskiego, z którego powiadomienie zostało wysłane. W ramach RASFF wycofywane są z rynku Unii Europejskiej zarówno żywność i pasze zawierające, składające się lub wyprodukowane z nieautoryzowanego w Unii Europejskiej GMO. Ograniczenia w swobodnym przepływie towarów mogą dotyczyć jedynie sytuacji, w których dochodzi do narażenia zdrowia ludzi, zwierząt i zagrożenia dla środowiska naturalnego i nie mogą nosić znamion restrykcji między państwami.

Polskie przepisy zakazujące stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego zostały zakwestionowane przez Komisję Europejską, która trzykrotnie skierowała do Polski pisma w tym: dwa pisma administracyjne oraz uzasadnioną opinię na podstawie art. 226 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, dotyczącą uchybienia zobowiązaniom wynikającym z rozporządzenia nr 1829/2003. W związku z uwarunkowaniami traktatowymi, jak również z licznymi protestami szeregu podmiotów kierowanymi do Parlamentu i Rządu, dokonana została nowelizacja ustawy o paszach. Ustawą z dnia 26 czerwca 2008 r. o zmianie ustawy o paszach (Dz. U. z 2008 r. Nr 144, poz. 899) dokonano przesunięcia terminu wejścia w życie zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego do dnia 1 stycznia 2013 r.

Pomimo odłożenia w czasie przedmiotowego zakazu, Komisja Europejska w dniu 21 czerwca 2011 r. złożyła przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej skargę do Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (ETS) wnosząc o:

- stwierdzenie, że poprzez wprowadzenie zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt w Polsce pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom, które ciążyą na niej na mocy art. 16 ust. 5, 19, 20 i 34 rozporządzenia nr 1829/2003;

- obciążenie Rzeczypospolitej Polskiej kosztami postępowania.

Zdaniem Komisji Europejskiej nie ma znaczenia, że wejście w życie zakazu zostało w krajowym prawie odroczone, ponieważ samo przyjęcie przez ustawodawcę i opublikowanie spornych przepisów niezgodnych z prawem Unii Europejskiej stanowi uchybienie zobowiązaniom ciążącym na Rzeczypospolitej Polskiej w związku z wymienionym rozporządzeniem. Państwa członkowskie nie mogą wprowadzić do prawa krajowego zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego, o ile nie potwierdzono badaniami szkodliwości określonego organizmu genetycznie zmodyfikowanego na zdrowie ludzi, zwierząt oraz na środowisko. Zabronione jest stosowanie praktyk wprowadzania ograniczeń niepopartych danymi naukowymi. Zdaniem Komisji Europejskiej, Polska nie uszanowała procedur przewidzianych w rozporządzeniu nr 1829/2003 w odniesieniu do wydawania zezwoleń na paszę GM, jak również w zakresie podejmowania środków zabezpieczających. Polska nie jest uprawniona do wprowadzania w sposób jednostronny i niezależny od procedur przewidzianych w rozporządzeniu nr 1829/2003 zakazu wprowadzania do obrotu paszy GM.

Zakaz, którego datę wejścia w życie ustalono na dzień 1 stycznia 2013 r., tworzy sytuację niepewności prawnej, a Polska uchybia swoim obowiązkom wynikającym z prawa Unii Europejskiej. Przesunięcie terminu wejścia w życie zakazu o kolejne lata, tj. do dnia 1 stycznia 2017 r. pozwoli na wnikliwą analizę wyników badań prowadzonych przez polskie instytuty badawcze nad bezpieczeństwem stosowania takich pasz.

W związku z często wysuwanymi argumentami dotyczącymi ujemnego wpływu roślin i pasz GM, polskie badania naukowe dotyczące wpływu organizmów genetycznie zmodyfikowanych na zdrowie ludzi i zwierząt oraz na środowisko naturalne zostały rozpoczęte w 2008 r. Na podstawie uchwały Rady Ministrów nr 306/2007 z dnia 20

grudnia 2007 r. wprowadzono aneks do programu wieloletniego „Biologiczne, środowiskowe i technologiczne uwarunkowania rozwoju produkcji zwierzęcej”. W związku z powyższym w Instytucie Zootechniki – PIB w Krakowie, przy współudziale Państwowego Instytutu Weterynaryjnego – PIB w Puławach, przeprowadzone zostały badania naukowe dotyczące zadania 3.4 programu wieloletniego pt. „Wpływ pasz GMO na produktywność i zdrowotność zwierząt, transfer transgenicznego DNA w przewodzie pokarmowym oraz jego retencję w tkankach i produktach żywnościowych pochodzenia zwierzęcego”.

Powyższe badania były prowadzone na krowach mlecznych, cielętach, lochach, prosiętach i tucznikach, kurach nioskach i kurczętach rzeźnych. Do badań użyto dwóch podstawowych pasz zmodyfikowanych genetycznie, istotnych dla krajowego bilansu paszowego, tj.: śrutę sojową odmiany odpornej na herbicyd zawierający glifosat oraz ziarno kukurydzy mieszańca MON 810 odpornej na larwy szkodnika omacnicy prosowianki. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, iż skład chemiczny ziarna kukurydzy MON 810 i jej konwencjonalnej linii rodzicielskiej wskazuje na ich równowartość pokarmową w żywieniu zwierząt gospodarskich. Wyniki uzyskane w doświadczeniu na kurczętach rzeźnych wskazują, że stosowanie poekstrakcyjnej śruty sojowej produkowanej z roślin GM i ziarna kukurydzy GM nie mają negatywnego wpływu na produktywność kurcząt rzeźnych. W wykonanym doświadczeniu we wszystkich grupach żywieniowych uzyskano bardzo dobre rezultaty wzrostowe, co świadczy o wysokiej wartości pokarmowej stosowanych mieszanek, w tym również zawierających materiały paszowe genetycznie modyfikowane. Brak DNA specyficznego dla badanych roślin transgenicznych w treści dalszych odcinków przewodu pokarmowego (począwszy od dwunastnicy) i w kale świadczy o wysokiej efektywności jego trawienia u drobiu. Nie stwierdzono obecności transgenicznego DNA w narządach wewnętrznych, krwi oraz tkance mięśniowej, a to wskazuje na brak transferu wykrywalnych fragmentów transgenów z przewodu pokarmowego do organizmu ptaków. Powyższe praktycznie wyklucza możliwość transportu czynnych fragmentów transgenicznego DNA przez barierę jelitową do organizmu, ich przechodzenie w formie niestrawionej przez jelita do organizmu, jak również przechodzenie w formie niestrawionej przez jelita i wydalanie wraz z kałem do środowiska. W przypadku kur niosek, przeprowadzona statystyczna

analiza dotychczasowych wyników nie wykazała żadnego wpływu badanych surowców paszowych GM na wydajność nieśną, pobranie i wykorzystanie paszy oraz jakość jaj. Analiza jaj nie wykazała obecności sekwencji DNA charakterystycznych dla kukurydzy i soi GM. Na podstawie uzyskanych wyników na krowach z przetokami do żywca stwierdzono, że rozkład białka i suchej masy w żywcu w komponentach konwencjonalnych i GM przebiegał podobnie.

W dotychczas przeprowadzonych badaniach nie stwierdzono negatywnego wpływu skarmiania śruty sojowej genetycznie modyfikowanej na jakość i bezpieczeństwo produktów zwierzęcych, zdrowie ludzi i zwierząt oraz na środowisko.

W obawie o ryzyko wystąpienia negatywnych skutków stosowania pasz GMO, a jednocześnie dbając o konkurencyjność polskich producentów rolnych przesunięcie terminu wejścia w życie zakazu do 2017 r. pozwoli na rzetelną analizę sektora oraz wyników badań przeprowadzonych przez polskie instytuty naukowe, jednocześnie dając możliwość przeprowadzenia dodatkowych badań laboratoryjnych wykluczających bądź potwierdzających negatywny wpływ pasz GMO.

Należy podkreślić, że zawartość białka w dawce pokarmowej ma istotny wpływ na tempo wzrostu zwierząt, ich wydajność i długość okresu tuczu, co w zasadniczy sposób rzutuje na efektywność produkcji zwierzęcej i opłacalność hodowli. Zablockowanie możliwości importu śruty sojowej genetycznie zmodyfikowanej stanowić będzie istotny problem, ponieważ w Polsce, podobnie jak w innych krajach Unii Europejskiej, występuje poważny niedobór białka paszowego, na który nałożył się również zakaz stosowania w żywieniu zwierząt mączek pochodzenia zwierzęcego. Do 2000 r. bardzo istotnym źródłem białka paszowego były mączki zwierzęce powszechnie stosowane w produkcji pasz przemysłowych. W 2000 r. ich udział stanowił około 26% ogółu surowców wysokobiałkowych wykorzystywanych przez krajowy przemysł paszowy.

Zakaz stosowania tych mączek w krajowym przemyśle paszowym spowodował powstanie znaczących niedoborów białka, które musiały być zastąpione wysokobiałkowymi surowcami pochodzenia roślinnego. Zasadniczą rolę w pokryciu tych niedoborów spełniają importowane śruty roślin oleistych, w tym głównie poekstrakcyjna śruta sojowa. Żaden z krajów Unii Europejskiej nie jest samowystarczalny

w zakresie pokrycia zapotrzebowania na białko paszowe. Śruta sojowa importowana do Polski głównie z Argentyny, Brazylii i USA jest w większości modyfikowana genetycznie.

Polska nie ma możliwości zastąpienia soi genetycznie zmodyfikowanej w żywieniu zwierząt ponieważ główni światowi producenci i eksporterzy soi, uprawiający ponad 90% jej światowej produkcji, przeszli prawie całkowicie na uprawę soi GM.

W przypadku wejścia w życie ustawowego zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych i organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego z pewnością wystąpią trudności z zakupem surowca wolnego od GMO w ilości spełniającej nasze zapotrzebowanie. W chwili obecnej śruta sojowa modyfikowana genetycznie pokrywa w Polsce ponad 80% zapotrzebowania na białko paszowe, a jej import w roku gospodarczym 2009/2010 wyniósł 1,9 mln ton. Import tego surowca do całej Unii Europejskiej wyniósł w tym samym okresie ca 35 mln t.

Białko soi charakteryzuje się dobrym składem aminokwasowym, a jego strawność jest większa niż w przypadku innych pasz. Możliwości zastąpienia pasz genetycznie zmodyfikowanych krajowymi komponentami wysokobiałkowymi są ograniczone zarówno czynnikami uprawowymi, jak i żywieniowymi. Należy stwierdzić, że nie jest możliwe zastąpienie w pełni śruty sojowej w żywieniu zwierząt innymi surowcami wysokobiałkowymi, tj. innymi roślinami strączkowymi lub śrutą rzepakową.

W 2010 r. krajowa produkcja roślin strączkowych ukształtowała się na poziomie 212 tys. ton (według danych Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej). Obecnie polscy producenci pasz i hodowcy zwierząt nie mają więc realnych możliwości zastąpienia śruty sojowej innymi substytutami pochodzenia krajowego, nie modyfikowanymi genetycznie.

Od 2010 r. w Polsce realizowane jest wsparcie specjalne dla rolników uprawiających rośliny strączkowe i motylkowate drobnonasienne w plonie głównym. Od 2012 r. przewidziano zwiększenie puli środków przeznaczonych na to wsparcie z 10,8 mln. euro do 30 mln. euro rocznie. Notyfikowano również Komisji Europejskiej przedłużenie realizacji tego działania do 2013 r. Zakładając, że programem tym objętych zostanie ok. 300 tys. ha upraw, stawka płatności dla tego działania zostanie zwiększona do ok. 100 euro/ha.

Kolejnym działaniem podjętym w celu stworzenia warunków do zmniejszenia importu białka paszowego jest program wieloletni „Ulepszanie krajowych źródeł białka roślinnego, ich produkcji, systemu obrotu i wykorzystania w paszach”, który został opracowany w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi i ustanowiony uchwałą Rady Ministrów nr 149/2011 z dnia 9 sierpnia 2011 r. Wykonawcy programu zakładają, że w wyniku jego realizacji nastąpi zwiększenie powierzchni upraw roślin strączkowych ze 180 000 ha do co najmniej 300 000 ha. Jednocześnie zakłada się, że wzrost plonowania roślin strączkowych wyniesie około 0,2 t/ha. Głównym celem programu wieloletniego jest zmniejszenie importu białka paszowego, tj. poekstrakcyjnej śruty sojowej o ok. 50%.

Powszechnie uznanymi czynnikami ograniczającymi zainteresowanie rolników uprawą roślin strączkowych jest przede wszystkim duża zawodność plonowania. Ich uprawa przynosi inne wymierne korzyści w latach następnych, gdyż doskonale wzbogaca glebę w masę organiczną i składniki pokarmowe, zwłaszcza przez wiązanie azotu z powietrza. Rośliny strączkowe pozostawiają dobre stanowiska dla wielu gatunków roślin, które regulują wyżkę plonu, dostarczają wysokobiałkowej paszy, białka zawierają 2-4 razy więcej niż zboża.

Wejście w życie z dniem 1 stycznia 2013 r. zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego, spowoduje następujące negatywne skutki:

1) obciążenie budżetu państwa karami pieniężnymi wynikającymi z postępowania przed ETS – w związku z działaniami podjętymi przez Komisję Europejską - sprawa C313/11; w przypadku utrzymania istniejącego zakazu należy zakładać, że ETS najprawdopodobniej wyda wyrok nakazujący jego zniesienie, a niewykonanie tego wyroku będzie grozić wysokimi karami pieniężnymi;

2) wystąpienie trudności związanych z zakupem materiałów paszowych tzw. tradycyjnych w ilości pokrywającej zapotrzebowanie krajowych producentów, gdyż możliwości zastąpienia pasz genetycznie zmodyfikowanych krajowymi komponentami wysokobiałkowymi są ograniczone czynnikami uprawowymi jak i żywieniowymi dlatego też nie jest możliwe całkowite zastąpienie śruty sojowej w żywieniu zwierząt innymi surowcami wysokobiałkowymi;

3) drastyczny deficyt białka paszowego w kraju;

4) zakłócenie ciągłości zaopatrzenia surowcowego przemysłu paszowego i produkcji pasz przemysłowych;

5) osłabienie pozycji krajowych producentów zwierząt na rynku Unii Europejskiej na skutek konieczności stosowania droższych pasz konwencjonalnych, przy jednoczesnym utrzymaniu importu produktów pochodzenia zwierzęcego (mięso, mleko, jaja) wytworzonych od zwierząt karmionych paszami GMO.

Natomiast odroczenie terminu wejścia w życie zakazu o kolejne 4 lata, tj. do dnia 1 stycznia 2017 r., umożliwi:

1) analizę wyników badań prowadzonych w latach 2008-2011 przez polskie instytuty naukowo-badawcze ze szczególnym uwzględnieniem nawet mało istotnych statystycznie różnic pomiędzy paszami GMO, a ich konwencjonalnymi odpowiednikami;

2) przeprowadzenie dodatkowych testów laboratoryjnych niezbędnych w celu wyjaśnienia etiologii zmian w tkankach i narządach badanych zwierząt oraz wykluczenie skarmiania paszami GMO jako przyczynę ich powstania;

3) ocenę wyników przeprowadzonych badań przez inne niezależne jednostki naukowe;

4) oszacowanie możliwości substytucji pasz GMO komponentami krajowymi;

5) zastąpienie w żywieniu zwierząt genetycznie modyfikowanych komponentów białkowych mączkami zwierzęcymi, których przywrócenie do stosowania jako komponenty paszowe jest w trakcie procedowania na szczeblu unijnym; Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi na spotkaniu ministrów rolnictwa państw członkowskich Unii Europejskiej, które odbyło się w lutym 2011 r., wnioskował o przyspieszenie prac merytorycznych i legislacyjnych dotyczących zniesienia zakazu i możliwości krzyżowego wykorzystania przetworzonych białek zwierzęcych w żywieniu drobiu i świń; zniesienie zakazu i możliwość krzyżowego skarmiania korzystnie wpłynie na opłacalność produkcji zwierzęcej, jednocześnie uniezależniając polskich hodowców od drogich, importowanych pasz genetycznie modyfikowanych.

Celem projektowanej ustawy jest utrzymanie konkurencyjności sektora paszowego w Polsce w stosunku do podmiotów działających na rynku wspólnotowym.

Projektowana ustawa nie będzie miała wpływu na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Proponuje się, aby projektowana ustawa weszła w życie z dniem 1 stycznia 2013 r., a więc z dniem, w którym według obowiązujących przepisów ma wejść w życie zakaz wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych i organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego. Aby bowiem odroczyć termin wejścia w życie tego zakazu zmiana art. 65, w którym ten termin został ustanowiony, powinna wejść w życie najpóźniej w tym dniu.

Projekt nie był poddany konsultacjom, o których mowa w art. 34 Regulaminu Sejmu. Jednakże temat pasz GMO i organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego był przedmiotem konferencji i debaty, które ukazały dwa różne stanowiska. Pierwsza opcja przeciwna GMO reprezentowana przez ekologów i środowiska prezentujące ideę „Polska wolna od GMO” w uprawie i produkcji pasz. Natomiast przeciwnie stanowisko prezentowane przez producentów pasz, hodowców zwierząt i przetwórców produktów pochodzenia zwierzęcego polega na zniesieniu zakazu stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych i organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego. Powyższe podyktowane jest deficytem białka paszowego w Polsce w ilości ca 1 mln ton.

Żadne z państw członkowskich UE nie wprowadziło zakazu stosowania GMO w żywieniu zwierząt. W związku z powyższym wejście w życie takiego zakazu w Polsce spowoduje napływ do naszego kraju produktów pochodzenia zwierzęcego pochodzących od zwierząt karmionych paszami GM. W tym miejscu należy podkreślić, że nie jest możliwe stwierdzenie powyższego faktu tj. stosowania GMO w żywieniu zwierząt na podstawie badań mięsa, mleka i jaj.

Warszawa, 11 maja 2012 r.

BAS-WAPEiM-1111/12

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna
w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu
ustawy o zmianie ustawy o paszach (przedstawiciel wnioskodawców: poseł
Artur Dunin)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012 r. poz. 32) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt ustawy przewiduje zmianę art. 65 ustawy z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach (Dz. U. Nr 144, poz. 1045, ze zmianami). Zmiana zakłada przesunięcie terminu wejścia w życie (z dnia 1 stycznia 2013 r. na dzień 1 stycznia 2017 r.):

- zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego,
- przepisu karnego, przewidującego karę grzywny za naruszenie tego zakazu.

Proponowana ustawa ma wejść w życie 1 stycznia 2013 r.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Biorąc po uwagę treść projektu ustawy należy wskazać rozporządzenie (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 września 2003 r. w sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy (Dz. Urz. UE L 268 z 18.10.2003 r., str. 1, ze zmianami; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 13, t. 32, str. 432). Rozporządzenie ustanawia unijne procedury zatwierdzania i nadzoru oraz etykietowania genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy. Przewiduje m.in. wydawanie zezwoleń na wprowadzenie do obrotu, używanie lub przetwarzanie paszy genetycznie zmodyfikowanej (artykuły 15 – 19 rozporządzenia). Zezwolenie wydane zgodnie z rozporządzeniem obowiązuje w całej Unii przez 10 lat i jest odnawiane zgodnie z jego przepisami.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Proponowana zmiana art. 65 ustawy o paszach zakłada przesunięcie terminu wejścia w życie przepisów art. 15 ust. 1 pkt 4 oraz art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o paszach w zakresie dotyczącym art. 15 ust. 1 pkt 4 tej ustawy. Zgodnie z projektem przepisy te weszłyby w życie 1 stycznia 2017 r. (zamiast – jak jest według obowiązującego stanu prawnego – 1 stycznia 2013 r.). Przepis art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy ustanawia zakaz wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego. Przepis art. 53 ust. 1 pkt 5 przewiduje karę grzywny za wytworzenie, wprowadzenie do obrotu, stosowanie w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego.

Zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1829/2003 organizmy genetycznie zmodyfikowane przeznaczone do użytku paszowego, pasze zawierające lub składające się z organizmów genetycznie zmodyfikowanych oraz pasze wyprodukowane z takich organizmów mogą być wprowadzane do obrotu, używane lub przetwarzane na podstawie zezwolenia unijnego (zob. w szczególności art. 16 ust. 5, art. 19 ust. 5 oraz art. 20 rozporządzenia). Państwo członkowskie nie może zakazać podmiotowi posiadającemu takie zezwolenie wprowadzania do obrotu czy stosowania w żywieniu zwierząt paszy genetycznie zmodyfikowanej albo organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego. Wobec tego zakaz wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego, określony w art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy o paszach, należy ocenić jako sprzeczny z rozporządzeniem. Proponowane w projekcie opóźnienie terminu wejścia w życie zakazu nie uchyla sprzeczności przepisu art. 15 ust. 1 pkt 4 z prawem UE. Podmioty funkcjonujące na rynku, posiadające lub starające się o zezwolenie zgodnie z rozporządzeniem¹, nie mogą być ograniczane regulacjami prawa krajowego modyfikującymi treść lub termin obowiązywania uprawnień wynikających z takiego zezwolenia.

Wskazane wyżej zastrzeżenia odnoszące się do zakazu (i terminu jego wejścia w życie), zawartego w art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy, dotyczą także przepisu karnego, przewidującego karę grzywny za naruszenie tego zakazu (art. 53 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 15 pkt 4 ustawy).

Należy zwrócić uwagę, że zmiana art. 65 ustawy o paszach – o treści analogicznej do zmiany zaproponowanej w opiniowanym projekcie – była przedmiotem prac legislacyjnych Sejmu VI kadencji. Zmiana przewidywała wówczas przesunięcie terminu wejścia w życie zakazu określonego w art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy o paszach z dnia 12 sierpnia 2008 r. na dzień 1 stycznia 2012

---

¹ Zezwolenie jest wydawane na 10 lat, z możliwością jego odnowienia (art. 19 ust. 5 rozporządzenia).

r. (zob. rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o paszach; druk nr 581).² W opinii Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej o zgodności rządowego projektu z prawem UE stwierdzono wówczas, że wydłużenie *vacatio legis* nie usuwa niezgodności i nie zapobiegnie kontynuowaniu postępowania przeciwko Polsce przed Trybunałem Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich. Przesłanką wszczęcia postępowania w trybie art. 226 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (obecnie art. 258 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej) jest naruszenie zobowiązania traktatowego i możliwość przypisania tego naruszenia państwu. Nie ma przy tym znaczenia, że skutek naruszenia jeszcze nie nastąpił i zaktualizuje się po upływie *vacatio legis*.³ Zgodność ustawy o paszach z prawem UE można zapewnić jedynie poprzez całkowite uchylenie zakazu przewidzianego w art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy.⁴

Przytoczoną wyżej opinię Sekretarza KIE należy uznać za zasadną, a zawartą w niej argumentację za aktualną również w odniesieniu do projektu objętego niniejszą opinią.

Pomimo stanowiska RM, zakaz nie został uchylony. Wskutek niezastosowania się Polski do opinii Komisji Europejskiej, 21 czerwca 2011 r. Komisja wniosła skargę przeciw Rzeczypospolitej Polskiej do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Komisja żąda w niej *stwierdzenia, że poprzez wprowadzenie zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt w Polsce pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom, które ciążą na niej na mocy art. 16 ust. 5, 19, 20 i 34 rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 września 2003 r. w sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy*.⁵ Skarga została wniesiona mimo przedłużenia – do dnia 1 stycznia 2013 r. – *vacatio legis* przepisu zawierającego zakaz sprzeczny z rozporządzeniem (WE) nr 1829/2003.

Opiniowany projekt nie przewiduje uchylenia kwestionowanego zakazu, a jedynie opóźnienie terminu jego wejścia w życie. Proponowana regulacja nie zmienia istoty naruszenia prawa UE – nie eliminuje postanowienia sprzecznego z rozrządzeniem unijnym. Projekt jest sprzeczny z prawem UE.

4. Konkluzja

Projekt ustawy o zmianie ustawy o paszach przewiduje utrzymanie w prawie polskim zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów

² W trakcie prac legislacyjnych termin ten przesunięto jeszcze o rok i w ustawie przyjęto ostatecznie termin 1 stycznia 2013 r. (ustawa z dnia 26 czerwca 2008 r. o zmianie ustawy o paszach, Dz. U. Nr 144, poz. 899).

³ Zob. wyrok Trybunału z dnia 21 września 1999 r. w sprawie C-392/96 Komisja p. Irlandii (Zb. 1999 s. I-5901).

⁴ Przepis art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy o paszach był przedmiotem zarzutów formalnych i następnie uzasadnionej opinii Komisji Europejskiej (naruszenie nr 2006/2455). W odpowiedzi na uzasadnioną opinię polski rząd 21 stycznia 2008 r. złożył zobowiązanie do uchylenia zakazu w terminie do dnia 12 sierpnia 2008 r.

⁵ Sprawa C-313/11 (Dz. Urz. UE C 525 z 27.8.2011 r., str. 23).

genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego, zmieniając jedynie termin jego wejścia w życie. Zakaz narusza rozporządzenie (WE) nr 1829/2003. Projekt jest **sprzeczny** z prawem Unii Europejskiej.

Uzasadnienie dołączone do projektu ustawy nie zawiera oświadczenia w sprawie zgodności projektu z prawem UE, wymaganego art. 34 ust. 2 pkt 7 regulaminu Sejmu. Zgodnie z art. 34 ust. 7 regulaminu Sejmu Marszałek Sejmu może zwrócić wnioskodawcy projekt ustawy, jeżeli uzasadnienie dołączone do projektu nie odpowiada wymogom określonym w art. 34 ust. 2.

Szef Kancelarii Sejmu

Lech Czapla

Warszawa, 11 maja 2012 r.

BAS-WAPEiM-1112/12

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna
w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu – czy
poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o paszach (przedstawiciel
wnioskodawców: poseł Artur Dunin) jest projektem ustawy wykonującej
prawo Unii Europejskiej

Projekt ustawy przewiduje zmianę art. 65 ustawy z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach (Dz. U. Nr 144, poz. 1045, ze zmianami). Zmiana zakłada przesunięcie terminu wejścia w życie (z dnia 1 stycznia 2013 r. na dzień 1 stycznia 2017 r.):

- zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego,
- przepisu karnego, przewidującego karę grzywny za naruszenie tego zakazu.

Projekt ustawy przewiduje utrzymanie w prawie polskim zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego, zmieniając jedynie termin jego wejścia w życie. Zakaz narusza rozporządzenie (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 września 2003 r. w sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy (Dz. Urz. UE L 268 z 18.10.2003 r., str. 1, ze zmianami; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 13, t. 32, str. 432). Projekt jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

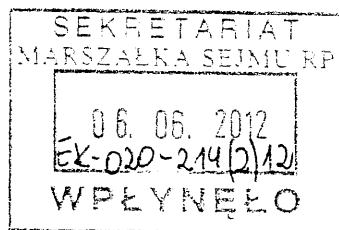
Projekt ustawy o zmianie ustawy o paszach **nie jest projektem ustawy wykonującej** prawo Unii Europejskiej.

Szef Kancelarii Sejmu

Lech Czapla

Posel na Sejm
Rzeczypospolitej Polskiej

Warszawa, dnia 6 czerwca 2012 r.

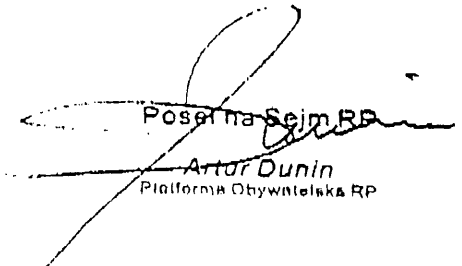

**Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowna Pani Marszałek

W odpowiedzi na pismo z dnia 24 maja 2012 r., znak GMS-WP-03-142/12 w załączeniu przedstawiam uzupełnione stosownie do wymogu z art. 34 ust 2. pkt 7 Uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej (j.t. M.P. z 2012 r. poz. 32) uzasadnienie do ustawy o zmianie ustawy o paszach z dnia 27 kwietnia 2012 r.

z powodzeniem

Posel na Sejm RP
Artur Dunin
Platforma Obywatelska RP

załączniki:

- uzasadnienie do ustawy o zmianie ustawy o paszach.

UZASADNIENIE

Projekt ustawy o zmianie ustawy o paszach ma na celu zmianę przepisu art. 65 w zakresie terminu wejścia w życie zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego. Przedmiotowy projekt przesuwając do dnia 1 stycznia 2017 r. termin wejścia w życie ww. zakazu, który zgodnie z art. 65 ustawy o paszach ma wejść w życie od dnia 1 stycznia 2013 r.

Na ostatnim etapie prac parlamentarnych do ustawy z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach (Dz. U. Nr 144, poz. 1045, z późn. zm.) wprowadzony został zakaz wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych i organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego (art. 15 ust. 1 pkt 4). Zgodnie z art. 65 tej ustawy zakaz ten miał wejść w życie po upływie 2 lat od dnia jej ogłoszenia, tj. od dnia 12 sierpnia 2008 r. Ustawa z dnia 26 czerwca 2008 r. o zmianie ustawy o paszach (Dz. U. Nr 144, poz. 899) zmieniła jednak termin wejścia w życie tego zakazu na dzień 1 stycznia 2013 r.

Kwestie pasz genetycznie zmodyfikowanych i organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego regulują przepisy Unii Europejskiej w zakresie GMO, w szczególności przepisy rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 września 2003 r. w sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy (Dz. Urz. UE L 268 z 18.10.2003, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 32, str. 432).

Rozporządzenie to bardzo precyzyjnie określa zasady udzielania zezwoleń na dopuszczenie do obrotu pasz genetycznie zmodyfikowanych (GM). Zgodnie z tym rozporządzeniem pasze genetycznie zmodyfikowane, przed wprowadzeniem do obrotu muszą zostać poddane szczegółowej procedurze, w trakcie której weryfikowane jest ich bezpieczeństwo dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska naturalnego. Genetycznie zmodyfikowane pasze mogą być wprowadzane do obrotu jedynie wtedy,

gdy nie wywierają szkodliwych skutków w tym zakresie (art. 16 ust. 1 lit. a rozporządzenia nr 1829/2003). Na szczeblu Unii Europejskiej opinię w sprawie bezpieczeństwa produktów GMO opracowuje Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA). Pasze uznane za bezpieczne zostają wpisane do wspólnotowego rejestru zmodyfikowanej żywności i pasz (autoryzacja), prowadzonego przez Komisję Europejską, oraz dopuszczone do wprowadzenia do obrotu w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Należy podkreślić, że inne kraje Unii Europejskiej nie wprowadziły zakazu stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego. Na obszarze Unii Europejskiej jest prowadzony obrót paszami GM uznanymi za bezpieczne w świetle wspólnotowych uregulowań prawnych i wpisanymi do wspólnotowego rejestru żywności i pasz GM. Należy podkreślić, że art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy o paszach w obecnym brzmieniu jest niezgodny z prawodawstwem Unii Europejskiej regulującym kwestie organizmów genetycznie zmodyfikowanych.

Ponadto, zgodnie z zasadą „swobodnego przepływu towarów” zawartą w art. 28 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (dawny art. 23 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską), produkty zatwierdzone zgodnie z procedurami Unii Europejskiej muszą być dopuszczone do obrotu we wszystkich państwach Unii Europejskiej. Realizując zasadę swobodnego przepływu towarów, państwa członkowskie zobowiązane są zagwarantować bezpieczeństwo produktów znajdujących się na rynku. Przepisy rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. UE L 31 z 01.02.2002, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 463, z późn. zm.) umożliwiają, w przypadku zaistnienia uzasadnionej obawy, że pasze pochodzące z Unii Europejskiej lub przywożone z zakładów państw trzecich stwarzają ryzyko dla bezpieczeństwa zdrowia ludzi, zwierząt lub środowiska, zastosowanie procedur zakazujących przywozu lub wprowadzenia do obrotu albo procedur wycofania z obrotu tej paszy.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa pasz i tym samym eliminacji wszelkich bezpośrednich lub pośrednich zagrożeń dla życia i zdrowia ludzi i zwierząt, na podstawie art. 50 rozporządzenia nr 178/2002 ustanowiony został System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszy (RASFF), obejmujący państwa członkowskie, Komisję Europejską i Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA). W ramach ustanowionego systemu RASFF, w każdym państwie członkowskim wyznaczony został punkt kontaktowy. Jeżeli wystąpi bezpośrednio lub pośrednio niebezpieczeństwo zagrażające zdrowiu ludzi lub zwierząt związane z paszami, informacja o tym fakcie jest natychmiast przekazywana Komisji Europejskiej w ramach systemu wczesnego ostrzegania. Powiadomieniu towarzyszy szczegółowe wyjaśnienie powodów działania podjętego przez właściwe władze państwa członkowskiego, z którego powiadomienie zostało wysłane. W ramach RASFF wycofywane są z rynku Unii Europejskiej zarówno żywność i pasze zawierające, składające się lub wyprodukowane z nieautoryzowanego w Unii Europejskiej GMO. Ograniczenia w swobodnym przepływie towarów mogą dotyczyć jedynie sytuacji, w których dochodzi do narażenia zdrowia ludzi, zwierząt i zagrożenia dla środowiska naturalnego i nie mogą nosić znamion restrykcji między państwami.

Polskie przepisy zakazujące stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego zostały zakwestionowane przez Komisję Europejską, która trzykrotnie skierowała do Polski pisma w tym: dwa pisma administracyjne oraz uzasadnioną opinię na podstawie art. 226 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, dotyczącą uchybienia zobowiązaniom wynikającym z rozporządzenia nr 1829/2003. W związku z uwarunkowaniami traktatowymi, jak również z licznymi protestami szeregu podmiotów kierowanymi do Parlamentu i Rządu, dokonana została nowelizacja ustawy o paszach. Ustawą z dnia 26 czerwca 2008 r. o zmianie ustawy o paszach (Dz. U. z 2008 r. Nr 144, poz. 899) dokonano przesunięcia terminu wejścia w życie zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego do dnia 1 stycznia 2013 r.

Pomimo odłożenia w czasie przedmiotowego zakazu, Komisja Europejska w dniu 21 czerwca 2011 r. złożyła przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej skargę do Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (ETS) wnosząc o:

- stwierdzenie, że poprzez wprowadzenie zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt w Polsce pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom, które ciążyą na niej na mocy art. 16 ust. 5, 19, 20 i 34 rozporządzenia nr 1829/2003;

- obciążenie Rzeczypospolitej Polskiej kosztami postępowania.

Zdaniem Komisji Europejskiej nie ma znaczenia, że wejście w życie zakazu zostało w krajowym prawie odroczone, ponieważ samo przyjęcie przez ustawodawcę i opublikowanie spornych przepisów niezgodnych z prawem Unii Europejskiej stanowi uchybienie zobowiązaniom ciążącym na Rzeczypospolitej Polskiej w związku z wymienionym rozporządzeniem. Państwa członkowskie nie mogą wprowadzić do prawa krajowego zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego, o ile nie potwierdzono badaniami szkodliwości określonego organizmu genetycznie zmodyfikowanego na zdrowie ludzi, zwierząt oraz na środowisko. Zabronione jest stosowanie praktyk wprowadzania ograniczeń niepopartych danymi naukowymi. Zdaniem Komisji Europejskiej, Polska nie uszanowała procedur przewidzianych w rozporządzeniu nr 1829/2003 w odniesieniu do wydawania zezwoleń na paszę GM, jak również w zakresie podejmowania środków zabezpieczających. Polska nie jest uprawniona do wprowadzania w sposób jednostronny i niezależny od procedur przewidzianych w rozporządzeniu nr 1829/2003 zakazu wprowadzania do obrotu paszy GM.

Zakaz, którego datę wejścia w życie ustalono na dzień 1 stycznia 2013 r., tworzy sytuację niepewności prawnej, a Polska uchybia swoim obowiązkom wynikającym z prawa Unii Europejskiej. Przesunięcie terminu wejścia w życie zakazu o kolejne lata, tj. do dnia 1 stycznia 2017 r. pozwoli na wnikliwą analizę wyników badań prowadzonych przez polskie instytuty badawcze nad bezpieczeństwem stosowania takich pasz.

W związku z często wysuwanymi argumentami dotyczącymi ujemnego wpływu roślin i pasz GM, polskie badania naukowe dotyczące wpływu organizmów genetycznie zmodyfikowanych na zdrowie ludzi i zwierząt oraz na środowisko naturalne zostały rozpoczęte w 2008 r. Na podstawie uchwały Rady Ministrów nr 306/2007 z dnia 20 grudnia 2007 r. wprowadzono aneks do programu wieloletniego „Biologiczne, środowiskowe i technologiczne uwarunkowania rozwoju produkcji zwierzęcej”. W związku z powyższym w Instytucie Zootechniki – PIB w Krakowie, przy współudziale Państwowego Instytutu Weterynaryjnego – PIB w Puławach, przeprowadzone zostały badania naukowe dotyczące zadania 3.4 programu wieloletniego pt. „Wpływ pasz GMO na produktywność i zdrowotność zwierząt, transfer transgenicznego DNA w przewodzie pokarmowym oraz jego retencję w tkankach i produktach żywnościowych pochodzenia zwierzęcego”.

Powyższe badania były prowadzone na krowach mlecznych, cielętach, lochach, prosiętach i tucznikach, kurach nioskach i kurczętach rzeźnych. Do badań użyto dwóch podstawowych pasz zmodyfikowanych genetycznie, istotnych dla krajowego bilansu paszowego, tj.: śrutę sojową odmiany odpornej na herbicyd zawierający glifosat oraz ziarno kukurydzy mieszańca MON 810 odpornej na larwy szkodnika omacnicy prosowianki. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, iż skład chemiczny ziarna kukurydzy MON 810 i jej konwencjonalnej linii rodzicielskiej wskazuje na ich równowartość pokarmową w żywieniu zwierząt gospodarskich. Wyniki uzyskane w doświadczeniu na kurczętach rzeźnych wskazują, że stosowanie poekstrakcyjnej śruty sojowej produkowanej z roślin GM i ziarna kukurydzy GM nie mają negatywnego wpływu na produktywność kurcząt rzeźnych. W wykonanym doświadczeniu we wszystkich grupach żywieniowych uzyskano bardzo dobre rezultaty wzrostowe, co świadczy o wysokiej wartości pokarmowej stosowanych mieszanek, w tym również zawierających materiały paszowe genetycznie modyfikowane. Brak DNA specyficznego dla badanych roślin transgenicznych w treści dalszych odcinków przewodu pokarmowego (począwszy od dwunastnicy) i w kale świadczy o wysokiej efektywności jego trawienia u drobiu. Nie stwierdzono obecności transgenicznego DNA w narządach wewnętrznych, krwi oraz tkance mięśniowej, a to wskazuje na brak transferu wykrywalnych fragmentów transgenów z przewodu pokarmowego do organizmu ptaków. Powyższe praktycznie

wyklucza możliwość transportu czynnych fragmentów transgenicznego DNA przez barierę jelitową do organizmu, ich przechodzenie w formie niestrawionej przez jelita do organizmu, jak również przechodzenie w formie niestrawionej przez jelita i wydalanie wraz z kałem do środowiska. W przypadku kur niosek, przeprowadzona statystyczna analiza dotychczasowych wyników nie wykazała żadnego wpływu badanych surowców paszowych GM na wydajność nieśną, pobranie i wykorzystanie paszy oraz jakość jaj. Analiza jaj nie wykazała obecności sekwencji DNA charakterystycznych dla kukurydzy i soi GM. Na podstawie uzyskanych wyników na krowach z przetokami do żwacza stwierdzono, że rozkład białka i suchej masy w żwaczu w komponentach konwencjonalnych i GM przebiegał podobnie.

W dotychczas przeprowadzonych badaniach nie stwierdzono negatywnego wpływu skarmiania śruty sojowej genetycznie modyfikowanej na jakość i bezpieczeństwo produktów zwierzęcych, zdrowie ludzi i zwierząt oraz na środowisko.

W obawie o ryzyko wystąpienia negatywnych skutków stosowania pasz GMO, a jednocześnie dbając o konkurencyjność polskich producentów rolnych przesunięcie terminu wejścia w życie zakazu do 2017 r. pozwoli na rzetelną analizę sektora oraz wyników badań przeprowadzonych przez polskie instytuty naukowe, jednocześnie dając możliwość przeprowadzenia dodatkowych badań laboratoryjnych wykluczających bądź potwierdzających negatywny wpływ pasz GMO.

Należy podkreślić, że zawartość białka w dawce pokarmowej ma istotny wpływ na tempo wzrostu zwierząt, ich wydajność i długość okresu tuczu, co w zasadniczy sposób rzutuje na efektywność produkcji zwierzęcej i opłacalność hodowli. Zablockowanie możliwości importu śruty sojowej genetycznie zmodyfikowanej stanowić będzie istotny problem, ponieważ w Polsce, podobnie jak w innych krajach Unii Europejskiej, występuje poważny niedobór białka paszowego, na który nałożył się również zakaz stosowania w żywieniu zwierząt mączek pochodzenia zwierzęcego. Do 2000 r. bardzo istotnym źródłem białka paszowego były mączki zwierzęce powszechnie stosowane w produkcji pasz przemysłowych. W 2000 r. ich udział stanowił około 26% ogółu surowców wysokobiałkowych wykorzystywanych przez krajowy przemysł paszowy.

Zakaz stosowania tych mączek w krajowym przemyśle paszowym spowodował powstanie znaczących niedoborów białka, które musiały być zastąpione

wysokobiałkowymi surowcami pochodzenia roślinnego. Zasadniczą rolę w pokryciu tych niedoborów spełniają importowane śruty roślin oleistych, w tym głównie poekstrakcyjna śruta sojowa. Żaden z krajów Unii Europejskiej nie jest samowystarczalny w zakresie pokrycia zapotrzebowania na białko paszowe. Śruta sojowa importowana do Polski głównie z Argentyny, Brazylii i USA jest w większości modyfikowana genetycznie.

Polska nie ma możliwości zastąpienia soi genetycznie zmodyfikowanej w żywieniu zwierząt ponieważ główni światowi producenci i eksporterzy soi, uprawiający ponad 90% jej światowej produkcji, przeszli prawie całkowicie na uprawę soi GM.

W przypadku wejścia w życie ustawowego zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych i organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego z pewnością wystąpią trudności z zakupem surowca wolnego od GMO w ilości spełniającej nasze zapotrzebowanie. W chwili obecnej śruta sojowa modyfikowana genetycznie pokrywa w Polsce ponad 80% zapotrzebowania na białko paszowe, a jej import w roku gospodarczym 2009/2010 wyniósł 1,9 mln ton. Import tego surowca do całej Unii Europejskiej wyniósł w tym samym okresie ca 35 mln t.

Białko soi charakteryzuje się dobrym składem aminokwasowym, a jego strawność jest większa niż w przypadku innych pasz. Możliwości zastąpienia pasz genetycznie zmodyfikowanych krajowymi komponentami wysokobiałkowymi są ograniczone zarówno czynnikami uprawowymi, jak i żywieniowymi. Należy stwierdzić, że nie jest możliwe zastąpienie w pełni śruty sojowej w żywieniu zwierząt innymi surowcami wysokobiałkowymi, tj. innymi roślinami strączkowymi lub śrutą rzepakową.

W 2010 r. krajowa produkcja roślin strączkowych ukształtowała się na poziomie 212 tys. ton (według danych Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej). Obecnie polscy producenci pasz i hodowcy zwierząt nie mają więc realnych możliwości zastąpienia śruty sojowej innymi substytutami pochodzenia krajowego, nie modyfikowanymi genetycznie.

Od 2010 r. w Polsce realizowane jest wsparcie specjalne dla rolników uprawiających rośliny strączkowe i motylkowate drobnonasienne w plonie głównym. Od 2012 r. przewidziano zwiększenie puli środków przeznaczonych na to wsparcie z 10,8 mln. euro do 30 mln. euro rocznie. Notyfikowano również Komisji Europejskiej przedłużenie

realizacji tego działania do 2013 r. Zakładając, że programem tym objętych zostanie ok. 300 tys. ha upraw, stawka płatności dla tego działania zostanie zwiększona do ok. 100 euro/ha.

Kolejnym działaniem podjętym w celu stworzenia warunków do zmniejszenia importu białka paszowego jest program wieloletni „Ulepszanie krajowych źródeł białka roślinnego, ich produkcji, systemu obrotu i wykorzystania w paszach”, który został opracowany w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi i ustanowiony uchwałą Rady Ministrów nr 149/2011 z dnia 9 sierpnia 2011 r. Wykonawcy programu zakładają, że w wyniku jego realizacji nastąpi zwiększenie powierzchni upraw roślin strączkowych ze 180 000 ha do co najmniej 300 000 ha. Jednocześnie zakłada się, że wzrost plonowania roślin strączkowych wyniesie około 0,2 t/ha. Głównym celem programu wieloletniego jest zmniejszenie importu białka paszowego, tj. poekstrakcyjnej śruty sojowej o ok. 50%.

Powszechnie uznanymi czynnikami ograniczającymi zainteresowanie rolników uprawą roślin strączkowych jest przede wszystkim duża zawodność plonowania. Ich uprawa przynosi inne wymierne korzyści w latach następnych, gdyż doskonale wzbogaca glebę w masę organiczną i składniki pokarmowe, zwłaszcza przez wiązanie azotu z powietrza. Rośliny strączkowe pozostawiają dobre stanowiska dla wielu gatunków roślin, które regulują zwyczaję plonu, dostarczają wysokobiałkowej paszy, białka zawierają 2-4 razy więcej niż zboża.

Wejście w życie z dniem 1 stycznia 2013 r. zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego, spowoduje następujące negatywne skutki:

1) obciążenie budżetu państwa karami pieniężnymi wynikającymi z postępowania przed ETS – w związku z działaniami podjętymi przez Komisję Europejską - sprawa C313/11; w przypadku utrzymania istniejącego zakazu należy zakładać, że ETS najprawdopodobniej wyda wyrok nakazujący jego zniesienie, a niewykonanie tego wyroku będzie grozić wysokimi karami pieniężnymi;

2) wystąpienie trudności związanych z zakupem materiałów paszowych tzw. tradycyjnych w ilości pokrywającej zapotrzebowanie krajowych producentów, gdyż możliwości zastąpienia pasz genetycznie zmodyfikowanych krajowymi komponentami

wysokobiałkowymi są ograniczone czynnikami uprawowymi jak i żywieniowymi dlatego też nie jest możliwe całkowite zastąpienie śruty sojowej w żywieniu zwierząt innymi surowcami wysokobiałkowymi;

3) drastyczny deficyt białka paszowego w kraju;

4) zakłócenie ciągłości zaopatrzenia surowcowego przemysłu paszowego i produkcji pasz przemysłowych;

5) osłabienie pozycji krajowych producentów zwierząt na rynku Unii Europejskiej na skutek konieczności stosowania droższych pasz konwencjonalnych, przy jednoczesnym utrzymaniu importu produktów pochodzenia zwierzęcego (mięso, mleko, jaja) wytworzonych od zwierząt karmionych paszami GMO.

Natomiast odroczenie terminu wejścia w życie zakazu o kolejne 4 lata, tj. do dnia 1 stycznia 2017 r., umożliwi:

1) analizę wyników badań prowadzonych w latach 2008-2011 przez polskie instytuty naukowo-badawcze ze szczególnym uwzględnieniem nawet mało istotnych statystycznie różnic pomiędzy paszami GMO, a ich konwencjonalnymi odpowiednikami;

2) przeprowadzenie dodatkowych testów laboratoryjnych niezbędnych w celu wyjaśnienia etiologii zmian w tkankach i narządach badanych zwierząt oraz wykluczenie skarmiania paszami GMO jako przyczynę ich powstania;

3) ocenę wyników przeprowadzonych badań przez inne niezależne jednostki naukowe;

4) oszacowanie możliwości substytucji pasz GMO komponentami krajowymi;

5) zastąpienie w żywieniu zwierząt genetycznie modyfikowanych komponentów białkowych mączkami zwierzęcymi, których przywrócenie do stosowania jako komponenty paszowe jest w trakcie procedowania na szczeblu unijnym; Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi na spotkaniu ministrów rolnictwa państw członkowskich Unii Europejskiej, które odbyło się w lutym 2011 r., wnioskował o przyspieszenie prac merytorycznych i legislacyjnych dotyczących zniesienia zakazu i możliwości krzyżowego wykorzystania przetworzonych białek zwierzęcych w żywieniu drobiu i świń; zniesienie zakazu i możliwość krzyżowego skarmiania korzystnie wpłynie na opłacalność produkcji zwierzęcej, jednocześnie uniezależniając polskich hodowców od drogich, importowanych pasz genetycznie modyfikowanych.

Celem projektowanej ustawy jest utrzymanie konkurencyjności sektora paszowego w Polsce w stosunku do podmiotów działających na rynku wspólnotowym.

Projektowana ustawa nie będzie miała wpływu na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Proponuje się, aby projektowana ustawa weszła w życie z dniem 1 stycznia 2013 r., a więc z dniem, w którym według obowiązujących przepisów ma wejść w życie zakaz wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych i organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego. Aby bowiem odroczyć termin wejścia w życie tego zakazu zmiana art. 65, w którym ten termin został ustanowiony, powinna wejść w życie najpóźniej w tym dniu.

Projekt nie był poddany konsultacjom, o których mowa w art. 34 Regulaminu Sejmu. Jednakże temat pasz GMO i organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego był przedmiotem konferencji i debaty, które ukazały dwa różne stanowiska. Pierwsza opcja przeciwna GMO reprezentowana przez ekologów i środowiska prezentujące ideę „Polska wolna od GMO” w uprawie i produkcji pasz. Natomiast przeciwnie stanowisko prezentowane przez producentów pasz, hodowców zwierząt i przetwórców produktów pochodzenia zwierzęcego polega na zniesieniu zakazu stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych i organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego. Powyższe podyktowane jest deficytem białka paszowego w Polsce w ilości ca 1 mln ton.

Żadne z państw członkowskich UE nie wprowadziło zakazu stosowania GMO w żywieniu zwierząt. W związku z powyższym wejście w życie takiego zakazu w Polsce spowoduje napływ do naszego kraju produktów pochodzenia zwierzęcego pochodzących od zwierząt karmionych paszami GM. W tym miejscu należy podkreślić, że nie jest możliwe stwierdzenie powyższego faktu tj. stosowania GMO w żywieniu zwierząt na podstawie badań mięsa, mleka i jaj.

**PIERWSZY PREZES
SĄDU NAJWYŻSZEGO
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

BSA III - 021- 199/12

Warszawa, dnia 31 maja 2012 r.

SEKRETARIAT SZEFA KS

L.dz. ....

Data wpływu ...01...06...2012....

**Pan
Lech CZAPLA
Szef Kancelarii Sejmu**

Szanowny Panie Ministrze!

W odpowiedzi na pismo z dnia 23 maja 2012 r., GMS-WP-173-152/12 uprzejmie informuję, że Sąd Najwyższy na podstawie art. 1 p. 3 ustawy o Sądzie Najwyższym z dnia 23 listopada 2002 r. (Dz. U. Nr 240, poz. 2052 ze zm.) nie uznaje za celowe opiniowania **poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o paszach**.

Z poważaniem

Stanisław Dąbrowski
Stanisław DĄBROWSKI

RZECZPOSPOLITA POLSKA
PROKURATOR GENERALNY

Warszawa, dnia 5.06. 2012 r.

PG VII G 025/186/12

SEKRETARIAT SZEFA KS

L.dz. ....

Data wpływu 06. 06. 2012

Pan

Lech Czapla

Szef Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze

W nawiązaniu do pisma z dnia 23 maja 2012 r., nr GMS-WP-173-152/12, dotyczącego poselskiego *projektu ustawy o zmianie ustawy o paszach*, przekazanego do zaopiniowania przez Prokuratora Generalnego w trybie art. 3 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 2011 r. Nr 270, poz. 1599), uprzejmie informuję, że nie wnoszę do *projektu* uwag w zakresie odnoszącym się do obszaru działania prokuratury.

[Signature]

[Signature]
18.06.2012
Prokurator Generalny

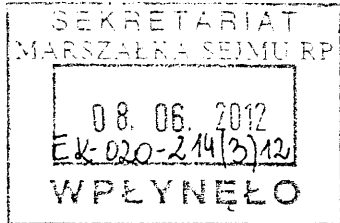

**Platforma
Obywatelska**

**Przewodniczący Klubu
Parlamentarnego**

Klub Parlamentarny
Platforma Obywatelska
Ul. Wiejska 4/6/8
00 - 902 Warszawa
tel. 22/694 25 92
fax 22/694 25 94
e-mail: kp-po@kluby.sejm.pl

Warszawa, dnia 8 czerwca 2012 r.

**Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowna Pani Marszałko!

Zwracam się do Pani Marszałek z uprzejmą prośbą o nadanie numeru druku poselskiemu projektowi ustawy o zmianie ustawy o paszach oraz skierowanie projektu do pierwszego czytania na posiedzeniu właściwej komisji.

Z uwagi na niezwykle delikatny przedmiot projektowanej regulacji przesuwały termin wejścia w życie zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego zasadnym jest ostateczne uregulowanie tej kwestii w terminie umożliwiającym przygotowanie adresatów do zmian.

*2 porażki,
Krzysztof Gryniewicz*

SOLIDARNOŚĆ

RADA KRAJOWA
NSZZ
Rolników Indywidualnych

00 - 514 Warszawa
ul. Marszałkowska 84 / 92 lok.119
tel./fax. (022) 622 33 49, tel. 622 33 45
biuro@solidarnosci.pl
www.solidarnosci.pl

L. dz. 87/2012

Warszawa, dnia 8 czerwca 2012 roku

SEKRETARIAT SZEFA KS

L.dz. ....

Data wpływu 12.06.2012

Sz. P.

Lech Czapla

Szef Kancelarii Sejmu

DOTYCZY:

Projekt ustawy o zmianie ustawy o paszach

Prezydium Rady Krajowej NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność” odrzuca w całości projekt ustawy o zmianie ustawy o paszach.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
NSZZ Rolników Indywidualnych
SOLIDARNOŚĆ

Zbigniew Obrocki